

THE TALKING DONKEY

Bilam's way is blocked by an angel, and his donkey rebukes him publicly.

Why all the drama?

A lesson about the meaning of punishment and the importance of every individual.

JEWISH INSIGHTS

A TASTE OF THE REBBE'S TEACHINGS

THE
SHLUCHIM
OFFICE

CHUKAT - BALAK

For sponsorship opportunities, email info@jewishinsights.org
To download this complimentary class, visit www.JewishInsights.org

The Shluchim Office

Director | Rabbi Gedalya Shemtov
Development | Rabbi Mendy Shemtov

Editors

Rabbi Avraham Greenberg
Rabbi Zusha Greenberg

English

Translation and editing | Rabbi Mendel
Super
Proofreading | Rabbi Mendel Levertov

Hebrew

Linguistic editing | Rabbi Zushe Greisman
Proofreading | Rabbi Menachem Wilhelm

Spanish

Translation and editing | Rabbi Rafi Tawill

French

Translation and editing | Rabbi Yahir
Elbaz
Proofreading | S. Elbaz

Portuguese

Translation | Mr. Yitzchak Dayan
Editing | Rabbi Yeshaya Dayan
Layout Design | Mike Katan

Layout design

Mussie Wolosow

Website

Yuval Katz and Yisrael Visotsky

Administration

Mendel Greenberg

Advisory Committee

Rabbi Asher Deren - Cape Town, South
Africa
Rabbi Mendy Gerlitzky - Tel Aviv, Israel
Rabbi Levi Greenberg - El Paso, Texas
Rabbi Dovid Goldberg - São Paulo, Brazil
Rabbi Levi Shaikvitz - Kfar Chabad, Israel
Rabbi Mendy Greenberg - Twinsburg,
Ohio
Rabbi Shmuel Freedman - Bahia Blanca,
Argentina
Rabbi Yosef Yitzchak Blau - Moshav
Kineret, Israel
Rabbi Chaim Drukman - Lucerne,
Switzerland

©

Published and Copyright 2023 by
Shluchim Office International
816 Eastern Parkway, Brooklyn,
NY 11213

718.221.0500

5783 - 2023

Founded in 2008 in memory of Rabbi Gabi and Rivky Holtzberg OB" M
Shluchim of the Rebbe to Mumbai India

A. The Talking Donkey

Source 1 Numbers 22:21-33

The Donkey Veers Off The Path

Bilam woke up in the morning, saddled his donkey, and went with the ministers of Moab. G-d became angry at Bilam's journey and an angel of G-d stationed itself on the path to impede him. Bilam rode his donkey accompanied by two servants. The donkey saw the angel of G-d standing on the path, its sword outstretched. The donkey strayed from the path and went into the field, and Bilam hit the donkey to steer it back onto the path.

וַיִּקָּם בַּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת
אֲתָנּוֹ וַיֵּלֶךְ עִם שְׂרֵי מוֹאָב. וַיַּחַר
אֱלֹהִים כִּי הוֹלֵךְ הוּא וַיִּתְּצֵב
מִלְאָךְ ה' בַּדֶּרֶךְ לְשֹׁטֵן לוֹ וְהוּא
רָכַב עַל אֲתָנּוֹ וּשְׁנֵי נְעָרָיו עִמּוֹ.
וַתֵּרָא הָאֲתָוֹן אֶת מִלְאָךְ ה' נֹצֵב
בַּדֶּרֶךְ וַחֲרָבוֹ שְׁלֹפָה בְּיָדוֹ וַתֵּט
הָאֲתָוֹן מִן הַדֶּרֶךְ וַתֵּלֶךְ בַּשָּׂדֶה וַיִּךְ
בַּלְעָם אֶת הָאֲתָוֹן לְהַסִּתָּהּ הַדֶּרֶךְ.

The Donkey Runs Into a Wall

The angel of G-d stood in the path of the vineyards, with a wall on either side. The donkey saw the angel and ran into the wall, jamming Bilam's foot against the wall and Bilam continued to hit it.

וַיַּעֲמֵד מִלְאָךְ ה' בְּמִשְׁעוֹל
הַכַּרְמִים גֹּדֵר מִזֶּה וּגְדֵר מִזֶּה.
וַתֵּרָא הָאֲתָוֹן אֶת מִלְאָךְ ה'
וַתִּלְחֹץ אֶל הַקִּיר וַתִּלְחֹץ אֶת רַגְלֵ
בַּלְעָם אֶל הַקִּיר וַיִּסֹּף לְהַכֹּתָהּ.

The Donkey Crouches In Place

The angel of G-d continued before him, standing in a narrow path with nowhere to turn left or right. The donkey saw the angel of G-d and crouched under Bilam. Bilam became angry and hit the donkey with a stick.

וַיִּסֹּף מִלְאָךְ ה' עֹבֹר וַיַּעֲמֵד
בְּמָקוֹם צָר אֲשֶׁר אֵין דֶּרֶךְ לְנִטּוֹת
לְמִיָּן וּשְׂמֹאל. וַתֵּרָא הָאֲתָוֹן אֶת
מִלְאָךְ ה' וַתִּרְבֹּץ תַּחַת בַּלְעָם
וַיַּחַר אִף בַּלְעָם וַיִּךְ אֶת הָאֲתָוֹן
בַּמַּקֵּל.

The Donkey Opens Its Mouth

G-d opened the donkey's mouth and it said to Bilam: "What have I done to you for you to hit me three times?" And Bilam responded to the donkey: "Because you humiliated me. If only I had a sword in my hand I would kill you now." And the donkey said to Bilam: "Am I not your donkey upon whom you have ridden from way back until today? Have I ever done this to you?" And Bilam said "No."

ויפתח ה' את פי האתון ותאמר
לבלעם מה עשיתי לך כי הכיתני
זה שלש רגלים. ויאמר בלעם
לאתון כי התעללת בי לו יש חרב
ב ידי כי עתה הרגתי. ותאמר
האתון אל בלעם הלא אנכי
אתנך אשר רכבת עלי מעודך
עד היום הנה ההספן הספנתי
לעשות לך כה ויאמר לא.

The Angel Reveals Itself To Bilam

G-d opened Bilam's eyes and he saw the angel of G-d standing on the path, a sword drawn in its hand. He bowed and prostrated himself. The angel asked Bilam, "Why did you hit your donkey three times? I have come out to impede you, for the one embarking on the journey has hastened against me. When the donkey saw me it veered away three times. If it wouldn't have, I would have killed you and spared the donkey."

ויגל ה' את עיני בלעם וירא
את מלאך ה' נצב בדרך וחרבו
שלפה בידו ויקד וישתחו לאפיו.
ויאמר אליו מלאך ה' על מה
הכית את אתנך זה שלוש רגלים
הנה אנכי יצאתי לשטן כי ירט
הדרך לנגדי. ותראני האתון ותט
לפני זה שלש רגלים אולי נטתה
מפני כי עתה גם אתכה הרגתי
ואותה החייתי.

Rashi, Numbers 22:22

To impede him: This was an angel of mercy and it wished to prevent him from transgressing and being destroyed.

רש"י על פסוק כ"ב

לשטן לו: מלאך של רחמים
היה והיה רוצה למנועו
מלחטא שלא יחטא ויאבד.

>> The Rebbe

An Unnecessary Miracle?

This week's Torah portion relates the story of Bilam and his talking donkey.

Why did G-d need to make this special miracle of the donkey speaking to Bilam? This is seemingly contrary to the rule that "G-d doesn't perform a miracle for no reason." This rule is clear even to a beginner student who has learned about the natural laws that operate "day and night, constantly." It should have been enough for the donkey to stop at the side of the road, and Bilam would then see the angel. Why did G-d need to open the donkey's mouth?

בפרשת השבוע מסופר אודות המאורע ש"ויפתח ה' את פי האתון ותאמר גו"¹.

ואינו מובן: לשם מה הוצרך הקב"ה לעשות נס מיוחד שהאתון תפתח את פיה ותדבר אל בלעם - היפך הכלל ש"לא עביד קודשא בריך הוא ניסא למגנא" [= אין הקב"ה עושה נס לשווא]², המובן גם בפשטות לבן חמש למקרא שכבר למד אודות חוקי הטבע ש"יום ולילה לא ישבותו"³; לכאורה היה יכול להיות די בכך שהאתון תעמוד בדרך, ואז יראה בלעם את מלאך ה', ולמה הוצרך ה' לפתוח את פי האתון!?

Source 2 Numbers 16:23-33

The Warning

G-d spoke to Moses, telling him: "Speak to the congregation and tell them: 'Withdraw from the tents of Korach, Datan, and Aviram.'" Moses rose and went to Datan and Aviram, followed by the elders of Israel.

וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל הָעֵדָה לֵאמֹר: הָעֵלּוּ מִסֻּבֵּיב לְמִשְׁכַּן קְנָח דָּתַן וְאַבְיָרִים. וַיִּקָּם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל דָּתַן וְאַבְיָרִים וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל.

Korach, son of Yitzhar: Moses' first cousin. He challenged the leadership of Moses and Aaron and was punished. Korach was very wealthy; the midrash says that 300 donkeys carried the keys of his warehouses.

He spoke to the congregation, telling them: "Leave the tents of these evildoers and do not touch anything of theirs, lest you perish because of their sins." They withdrew from the tents of Korach, Datan, and Aviram, and Datan and Aviram stood at the doors of their tents, with their wives, children, and infants.

וַיִּדְבֹר אֶל הָעֵדָה לֵאמֹר סוּרוּ נָא מֵעַל אֹהֲלֵי הָאֲנָשִׁים הָרָשָׁעִים הָאֵלֶּה וְאַל תִּגְעוּ בְכֹל אֲשֶׁר לָהֶם כִּי פֶן תִּסְּפוּ בְכֹל חַטָּאתָם. וַיֵּעֲלוּ מֵעַל מִשְׁכַּן קְנָח דָּתַן וְאַבְיָרִים מִסֻּבֵּיב, וְדָתַן וְאַבְיָרִים יָצְאוּ נֹצְצִים פְּתַח אֹהֲלֵיהֶם, וַיִּשְׂיֵהוּם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם.

3. נח ח, כב.

1. במדבר כב, כה.
2. ראה לקו"ש חט"ז ע' 97. רד"ג.

The Test

Moses said: “This is how you will know that G-d sent me to perform all these actions; they are not from my heart. If these will die like any other men, and the fate of all men will be upon them, then G-d did not send me. But if G-d creates something new, and the earth opens its mouth and swallows them and all that belongs to them, and they descend alive into their grave, you will know that these men provoked G-d.”

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּזֹאת תִּדְעוּן כִּי ה' שְׁלַחְנִי לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה כִּי לֹא מִלְּבָבִי. אִם כְּמוֹת כָּל הָאָדָם יָמָתוּן אֵלֶּה וּפְקֻדָּת כָּל הָאָדָם יִפְקֹד עֲלֵיהֶם לֹא ה' שְׁלַחְנִי. וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא ה' וּפְצָתָהּ הָאֲדָמָה אֵת פִּיהָ וּבָלְעָה אֹתָם וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וַיִּרְדּוּ חַיִּים שְׁאֵלָה וַיִּדְעֻתֶם כִּי נִאֲצוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֵת ה'.

The Punishment

As soon as he finished speaking these words, the earth beneath them split. The earth opened its mouth and swallowed them and their homes, and all those who followed Korach as well as their property. They and everything of theirs went down alive into the abyss; the earth covered them up and they were forever lost from the congregation.

וַיְהִי כַּכֹּלְתוֹ לְדַבֵּר אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּבְקַע הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תַּחְתֵּיהֶם. וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֵת פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֵת בְּתֻיָּהֶם וְאֵת כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר לְקִרְחָ וְאֵת כָּל הָרִכּוּשׁ. וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׁאֵלָה וַתִּכַּס עֲלֵיהֶם הָאָרֶץ וַיִּאֲבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְּהָל.

>> The Rebbe

Previously, in the story of Korach we read how Moses said “this is how you will know that G-d sent me...if G-d creates something new, and the earth opens its mouth.” That is what indeed happened, the earth opened its mouth. But in our case, Rashi doesn't give any explanation for the necessity of a miracle of similar magnitude, the donkey speaking.

The Mishnah in Ethics of the Fathers lists both “the opening of the earth” and the “mouth of the donkey” among the ten things G-d created in the twilight hours of Friday evening.

והגע עצמך: לעיל בפרשת קרח⁴ מסופר שמושה רבינו אמר בקשר לנבואתו: “בזאת תדעוון כי ה' שלחני וגו'” - על ידי זה ש”בריאה יברא ה' ופצתה האדמה את פיה וגו'”, ואכן אירע הדבר: “ותפתח הארץ את פיה וגו'”. ואילו כאן לא מפרש רש”י מאומה מה היה צורך בפלא דומה - “ויפתח ה' את פי האתון”.

כפי שמצינו במשנה במסכת אבות⁵ ש”פי הארץ” ו”פי האתון” הם מעשרת הדברים ש”נבראו בערב שבת בין השמשות”.

4. טז, כח ואילך.
5. פ”ה מ”ו.

Was it a Dream?

There are those that explain that the event of the donkey speaking occurred in a dream.

יש מפרשים ש"ויפתח ה' את פי האתון" היה רק בחלום הלילה.

Source 3 Ralbag, Numbers 22:21

It appeared to him in a dream that G-d opened the donkey's mouth and it spoke to him twice, and he responded as one would to another human.

וַיִּדְבֹר לוֹ בְּחִלּוֹמוֹ כְּאִלּוּ פִתַּח הַשָּׁם יְתַעֲלֶה פִי הָאֶתוֹן וַדְּבַר עִמּוֹ שְׁתֵּי פְעָמִים, וְהוּא מְשִׁיב לָהּ כְּדְבַר אִישׁ לְאִישׁ אַחֵר.

Rabbi Levi, son of Gershom: 1288 - 1344 Biblical commentator, astronomer, mathematician, scientist, engineer, physician, and renowned Jewish philosopher. Developed two advanced telescopic devices.

>> The Rebbe

But this is incompatible with Rashi's commentary on the words of the angel.

אבל אי אפשר לומר כן לפי מה שפירש רש"י בדברי המלאך.

Source 4 Numbers 22:32-33

The Donkey Isn't Spared

The angel asked Bilam, "Why did you hit your donkey three times? I have come out to impede you, for the one embarking on the journey has hastened against me. When the donkey saw me it veered away three times. If it wouldn't have, I would have killed you and spared the donkey."

וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִלֶּאךָ ה' עַל מָה הִכִּיתָ אֶת אֶתְנֶךָ זֶה שְׁלוֹשׁ רַגְלִים הִגָּה אֲנֹכִי יִצְאָתִי לְשֹׁטֵן כִּי יָרַט הַדֶּרֶךְ לְנֶגְדִי. וַתֵּרָאֵנִי הָאֶתוֹן וַתֵּשׁ לְפָנָי זֶה שְׁלֹשׁ רַגְלִים אוּלַי נִטְתָּה מִפְּנֵי כִּי עָתָה גַם אֶתְכָה הֲרֹגְתִּי וְאוֹתָהּ הֲחַיִּיתִי.

Rashi 22:33

Spared the donkey: But now, since it spoke and rebuked you, and you couldn't refute it—as the verse says that Bilam replied, "No"—I have killed it, so people won't say "look, that's the donkey that humiliated Bilam with its rebuke and he couldn't retort." For G-d is concerned with human dignity.

רש"י על פסוק ל"ג

וְאוֹתָהּ הֲחַיִּיתִי: וְעָתָה מִפְּנֵי שֶׁדְּבָרָה וְהוֹכִיחָתָהּ, וְלֹא יִכְלַת לְעַמֵּד בְּתוֹכָהּ—כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: וַיֹּאמֶר לֹא—הֲרֹגְתִּיהָ, שְׁלֹא יֹאמְרוּ זֶה הָיָא שֶׁסְּלָקָה אֶת בְּלָעָם בְּתוֹכָהּ, וְלֹא יִכּוֹל לְהִשְׁיב, שֶׁחָס הַמָּקוֹם עַל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת.

>> The Rebbe

Meaning, people that heard the words of the donkey will say such and such. This means the donkey's speech must have been an actual verbal exchange, and not a dream. Yet, Rashi doesn't explain at all why such an open miracle was necessary.

היינו, שאנשים ששמעו את דברי האתון
יאמרו כך וכך, ועל כרחך צריך לומר שהיה
זה דיבור גשמי בפועל (ולא בחלום בלילה),
שזהו נס גלוי. ואף על פי כן לא מבאר רש"י
מה היה צורך בנס זה.

B. Saving Bilam From Himself

>> The Rebbe

A Good Satan

The explanation according to Rashi:

The verse states "an angel of G-d stationed itself on the path to impede (lesatan) him." Rashi explains, "this was an angel of mercy who wanted to prevent him from transgressing, so that he wouldn't be destroyed."

Based on this, the student understands that the same applies to the donkey talking. G-d sent an angel of mercy to prevent Bilam from transgressing, and out of mercy G-d went even further and opened Bilam's donkey's mouth. This was all in order to prevent Bilam from transgressing.

Why The Escalating Signs?

But a question still remains: G-d knew that opening Bilam's donkey's mouth wouldn't help him repent, and it would then be necessary to open Bilam's eyes to see the angel. So G-d could have gone straight to opening Bilam's eyes, without making the donkey talk.

This point can be understood based on an earlier comment of Rashi in the portion of Behar.

הביאור בנוגע לפירוש רש"י:

על הפסוק⁷ "ויתיצב מלאך ה' בדרך לשטן לו", פירש רש"י: "מלאך של רחמים היה, והיה רוצה למנוע מלחטוא, שלא יחטא ויאבד".

ועל פי זה מבין הבן חמש למקרא גם בנוגע למה שכתוב "ויפתח ה' את פי האתון" - שכיון שה' שלח מלאך של רחמים למנוע את בלעם מלחטוא, הנה מצד ענין הרחמים, הוסיף ה' ופתח אפילו את פי האתון... ובלבד למנוע את בלעם מלחטוא!

אך עדיין נשאלת השאלה: כיון שהקב"ה ידע שפתיחת פי האתון לא תועיל שבלעם ישוב מדרכו, וסוף כל סוף יהיה צורך בכך ש"ויגל ה' את עיני בלעם וירא את מלאך ה' גו"⁸ - היה יכול להיות מיד הענין של "ויגל את עיני בלעם", ולמה הוצרך תחילה לפתוח את פי האתון!?

ויובן על פי מה שכבר פירש רש"י בסוף פרשת בהר⁹:

Source 5 Rashi, Leviticus, 26:1

Escalating Warnings

These sections of the Torah are in order: First the Torah warns about the Shemittah year; one who lusts money and works during that year will eventually sell his assets. Therefore the Torah juxtaposes it with “When you sell ...” If he still does not repent, he will have to sell his land, then his home, and then he’ll borrow with interest - each step is harsher than the previous. Ultimately, he’ll have to sell himself, and if he still doesn’t repent, his buyer will be a gentile, not a Jew.

וְאִם הִפְרִשׁוּת הִלְלוּ נְאֻמְרוּ
עַל הַסֵּדֶר: בְּתַחֲלָה הִזְהִיר עַל
הַשְּׁבִיעִית, וְאַם חָמַד מְמוֹן
וְנִחְשַׁד עַל הַשְּׁבִיעִית, סוֹפּוֹ לְמַכֵּר
מִטְּלָטְלוֹ, לְקַדְּ סִמָּה לָּהּ וְכִי תִמְכְּרוּ
מִמֶּכֶר (שֶׁמְדוּבָר בְּמִטְלָטְלוֹ) לֹא
חִזָּר בּוֹ סוֹף מוֹכֵר אֶחָדָתוֹ, לֹא חִזָּר
בּוֹ סוֹף מוֹכֵר אֶת בֵּיתוֹ, לֹא חִזָּר בּוֹ
סוֹף לָזֶה בְּרִבֵּיתוֹ, כָּל אֱלוֹ הָאֲחֵרוֹנוֹת
קָשׁוֹת מִן הָרֵאשׁוֹנוֹת, לֹא חִזָּר בּוֹ
סוֹף מוֹכֵר אֶת עֲצָמוֹ, לֹא חִזָּר בּוֹ לֹא
דִּי לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא אֲפִלוּ לְנֹכְרִי.

>> The Rebbe

When a Jew acts inappropriately, and even fails to correct his ways when he sees an unusual loss of money, (for example: even though he plowed and planted in the seventh year, which should naturally lead to a good harvest, he ended up needing to sell his property) G-d intervenes and orchestrates various events to cause him to repent.

We could ask the same question here: G-d knows that selling his possessions and property won't make him repent, until he will need to sell himself as a slave to a non-Jew. So He should have straight away made him have to sell himself, without any of the stages in between.

והיינו, שכאשר יהודי מתנהג באופן בלתי-רצוי, ולא עוד אלא שלא מתקן הנהגתו גם כשרואה הפסד בנכסיו שלא כדרך הטבע כו' (ולדוגמא: למרות שחרש וזרע בשביעית, ועל פי דרך הטבע היתה שדהו צריכה להצמיח כו', אף על פי כן הגיע למעמד ומצב שהוצרך למכור אחוזתו כו') - מתערב הקב"ה ועושה כמה ענינים כדי לפעול שישוב בתשובה.

ולכאורה נשאלת כאן אותה השאלה: כיון שהקב"ה יודע שמכירת מטלטליו ואחוזתו לא תועיל שיחזור בו, עד שיצטרך למכור את עצמו לנכרי - היה לו לגרום מיד שיצטרך למכור את עצמו לנכרי, ולמה הוצרכו את כל השלבים שלפני זה!?

The answer is that G-d conducts matters naturally. It is natural that some people will be moved to repent immediately after being forced to sell their possessions, even before they have to sell their property. Then there are also people that will be moved to repent after being forced to sell their property. So G-d follows a gradual process, first bringing the person to sell their possessions, then moving on to property if necessary, and only if nothing else works are they put in a situation where they are compelled to sell themselves.

The same is true in our case: Out of mercy for Bilam, G-d orchestrated a number of events to prevent him from transgressing. This series of events progressed gradually, beginning with a minor event, and only moving on to a more serious event when it wasn't successful.

והביאור בזה - שהנהגת הקב"ה היא על פי דרך הטבע, וכיון שמצד טבע בני אדם יש מי שיתעורר לחזור בו מיד כשיראה שהוצרך למכור מטלטליו, ולא יצטרך להגיע למכירת אחוזתו וכו', ויש מי שכדי לפעול שיחזור בו יצטרך להגיע למכירת אחוזתו וכו', לכן הסדר בזה הוא מדרגא לדרגא, מן הקל אל הכבד, שתחילה מביאים אותו למעמד ומצב שיצטרך למכור מטלטליו, ואם זה לא מועיל ואינו חוזר בו, אזי מביאים אותו למעמד ומצב שיצטרך גם למכור אחוזתו וכו', ורק אם לאחרי ככלות הכל אינו חוזר בו, אזי מביאים אותו למעמד ומצב שיצטרך למכור את עצמו.

ועל דרך זה בנדון דידן, שמצד מדת הרחמים עושה הקב"ה כמה וכמה פעולות למנוע את בלעם מלחטוא - בסדר מסודר, תחילה על ידי ענין קל יותר, ורק כשאינו מועיל ואין ברירה אחרת, אזי מוסיף הקב"ה לעשות ענין גדול יותר כו'.

C. The Lesson

>> The Rebbe

Everyone Deserves Rescue

There is a lesson we can learn from this discussion of Rashi's statement [that it was an angel of mercy].

Even for the wicked Bilam, "who despised the Jews more than Balak," G-d had mercy. G-d tried to prevent him from transgressing, and orchestrated a number of events for this purpose: sending an angel to block the donkey three times, opening the donkey's mouth, and finally, opening Bilam's eyes to see the angel.

If G-d showed such mercy to Bilam, how much more so must we express great mercy towards a Jew in need of help. We must devote ourselves to helping them, looking for all possible ways to do so, and not to suffice with just a single attempt.

The argument can be raised: Why should we invest so much time into people when we see that it won't be successful, at least not long-term?

This week's Torah portion teaches us otherwise. G-d invested so much for the benefit of Bilam, so we must certainly devote ourselves to working for the benefit of every Jew. We must remember that all Jews are termed G-d's "desired land," and all we have to do is drill beneath the surface to reveal their hidden treasures. It is certain that eventually they will all return to their proper status.

בנוגע למוסר-השכל שיכולים ללמוד מהמדובר לעיל בנוגע לפירוש רש"י¹⁰.

למרות שמדובר אודות בלעם הרשע, ש"היה שונאם (של בני ישראל) יותר מבלק"¹¹ - ריחם עליו הקב"ה והשתדל שלא יחטא ויאבד, וחיפש על זה כמה עצות, על ידי זה ששלח מלאך שיעצור את האתון, ולא רק פעם אחת, אלא שלוש פעמים, ואחר כך "ויפתח ה' את פי האתון", ואחר כך "ויגל ה' את עיני בלעם וירא את מלאך ה'".

ואם בנוגע לבלעם היתה ההנהגה באופן של רחמנות גדולה כל כך - הרי מובן עד כמה צריך להיות גודל הרחמנות בנוגע ליהודי שזקוק לעזרה, להשתדל בזה מתוך מסירה ונתינה, ולחפש את כל העצות איך לעזור לו, ולא להסתפק בפעם אחת וכו'.

לכאורה יכול מישהו לטעון: למה עליו להקדיש עבור פלוני ריבוי זמן, בה בשעה שרואה שלא יצליח לפעול עליו, ואפילו אם יפעל משהו, יהיה זה רק לפי שעה בלבד.

ועל זה באה ההוראה מפרשת בלק - שכיון שהקב"ה התעסק כל כך בטובתו של בלעם, הרי על אחת כמה וכמה שצריך להתעסק ביותר בטובתו של איש ישראל, ולזכור שעל כל אחד מישראל נאמר "כי תהיו אתם ארץ חפץ", וכתורת הבעל שם טוב שכל אחד מישראל נמשל ל"ארץ חפץ" שצריך רק לחפור בה ואז מגלים אוצרות של זהב וכסף וכו', כך, שסוף כל סוף בודאי יתפוס מעמדו ומצבו כו'.

10. מכאן ואילך - ראשי פרקים בלבד (המו"ל).
11. פרש"י פרשתנו שם, י"א.

>> The Rebbe

Animal protection

There is an additional lesson for us regarding how careful we must be not to cause pain to animals. This issue is so important that the first thing the angel said to Bilam was “why did you hit your donkey three times.” This underlines how terrible it was to hit the donkey.

והוראה נוספת - עד כמה צריך להיזהר בנוגע לצער בעלי חיים, עד כדי כך, שהדבר הראשון שאמר מלאך ה' לבלעם הוא: "על מה הכית את אתונך זה שלש רגלים"¹², שמזה מובן גודל העוולה שבהכאת האתון.

Story - The Calf and the Mice Talmud, Bava Metzia 85a

Rabbi Yehudah Hanassi was once visiting the town of Tzipori. As he passed by a slaughterhouse, a calf ran toward him, hiding under his robes, as if it was begging Rabbi Yehudah to rescue it. Rabbi Yehudah pushed it away, saying, “Go, for this is why you were created.” Because Rabbi Yehudah didn't show mercy and compassion for the animal, it was decreed in heaven that he suffer, and he suffered terrible toothaches for the next 13 years.

How was he cured? One day, the maid cleaning his home found some baby mice. She wanted to throw them out of the house, but Rabbi Yehudah stopped her, saying, “The Torah says ‘His mercy is upon all His creations.’” At that moment, his toothaches subsided.

>> The Rebbe

What is true about animals is all the more true about our fellow Jews. We must be extremely careful not to strike or cause pain to any Jew, G-d forbid.

Note should be made of the letter written by the Alter Rebbe upon his release from prison. Even though this ordeal was the result of persecution by his Jewish opponents, he cautioned his followers not to respond in kind.

ואם הדברים אמורים בנוגע לבעל-חי - על אחת כמה וכמה שצריך להיזהר ביותר בנוגע ליהודי שלא לצער ולהכותו חס ושלום כו'.

ולהעיר גם מדברי רבינו הזקן באגרת שכתב לאחרי צאתו מבית האסורים¹³, שלמרות שהמתנגדים רדפוהו, צריך להיזהר שלא לרודפם כו'.

משיחת ש"פ בלק, י"ד תמוז, ה'תשל"ג,
הנחה בלתי מוגה.
תורת מנחם כרך ע"ג עמ' 72 והלאה

12. שם לב.
13. ראה אג"ק שלו ע' רלה ואילך. וש"נ.